

Deklaracja w sprawie przyszłości obszarów wiejskich i polityki rozwoju obszarów wiejskich w UE

Grudzień 2024

Deklaracja grupy koordynacyjnej ds. paktu na rzecz obszarów wiejskich

Wersja skrócona

I. Przyszłość obszarów wiejskich to wspólna sprawa całego społeczeństwa

- > Obszary wiejskie odgrywają **kluczową rolę w gospodarce UE**, ponieważ posiadają niezbędne zasoby, na których polegają decydujące sektory. Obszary te są ważne w kontekście **przeciwdziałania zmianie klimatu, wzbogacania tkanki społecznej UE, kultywowania europejskich tradycji i wspierania różnorodności kulturowej oraz ochrony naszych granic.**

II. Wyzwania dla obszarów wiejskich wymagają pilnych działań

- > Wyzwania: **demograficzne** (depopulacja i starzenie się społeczeństwa), mała liczba **świadczonych usług, transformacja cyfrowa, ekologiczna i gospodarcza oraz ograniczone zasoby ludzkie i finansowe.**
- > Działania: **inwestycje** w lokalne zdolności, infrastrukturę, usługi i innowacje, **wsparcie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność** (RLKS) oraz **uproszczenie mechanizmów finansowania.**

III. Przyszła polityka rozwoju obszarów wiejskich musi w większym stopniu uwzględniać ich potrzeby

- > **Całościowe podejście** do rozwoju obszarów wiejskich i **skoordynowane finansowanie** ze środków unijnych, krajowych i regionalnych.
- > Wzmoczona **weryfikacja wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich**, aby wszystkie strategie polityczne uwzględniały potrzeby obszarów wiejskich.
- > **Obowiązkowy minimalny przydział** środków na rozwój obszarów wiejskich (poza rolnictwem) – np. co najmniej 30 % całkowitego długoterminowego budżetu UE. Alternatywa: stworzenie specjalnego **Europejskiego Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW).**
- > Szersze wykorzystanie **inicjatyw kierowanych przez społeczność** – w tym LEADER/RLKS i strategii inteligentnych wsi – poprzez obowiązkowy przydział co najmniej 10 % środków przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich.

IV. Przekształcenie długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich w konkretną strategię i realizacja modelu paktu na rzecz obszarów wiejskich

- > Przekształcenie długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE w **konkretną strategię na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym**, zgodne z unijnymi priorytetami i opracowane we współpracy z zainteresowanymi stronami.

- > **Solidny system koordynacji poziomej i pionowej** (model paktu na rzecz obszarów wiejskich) dzięki wyznaczonym członkom rządu, obowiązkowym międzyresortowym grupom koordynacyjnym (na poziomie krajowym/regionalnym) oraz obowiązkowej koordynacji między odpowiednimi dyrekcjami generalnymi (na szczeblu UE).

V. Budowanie lokalnych zdolności i zaangażowania na poziomie lokalnym

- > Działania związane ze **wsparciem technicznym, tworzeniem sieci kontaktów i budowaniem zdolności** ukierunkowane na samorządy terytorialne, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, społeczności lokalne i małe przedsiębiorstwa, ułatwiające korzystanie z mechanizmów finansowania i wdrażanie innowacyjnych projektów.
- > **Finansowanie załączkowe** na potrzeby przygotowania projektów i opracowywania koncepcji na szczeblu lokalnym oraz **uproszczone procesy składania wniosków**, w tym płatności i modele finansowania zależne od wyników.

VI. Poprawa monitorowania wydatków UE na obszary wiejskie

- > **Oznaczanie funduszy UE według sektora i rodzaju terytorium**, zwiększające przejrzystość i rozliczalność. Oznaczanie według terytoriów powinno uwzględniać specyfikę obszarów wiejskich i pozwolić zapobiegać sytuacjom, w których finansowanie przynosi nieproporcjonalnie korzyści terytoriom o większej zdolności.
- > **Wskaźniki SMART** (skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realne i terminowe), służące do oceny wpływu projektów wiejskich, krótko- i długoterminowych, równoważące aspekty ilościowe i jakościowe. **Wsparcie techniczne** dla zainteresowanych stron z obszarów wiejskich, ułatwiające skuteczne wdrożenie wskaźników.

Deklaracja w sprawie RPCG, przyjęta w drodze konsensusu 12 grudnia 2024 r., przedstawia strategiczny wniosek w sprawie funduszy i strategii politycznej UE na okres po 2027 r. To wspólnie wypracowana odpowiedź na pytania postawione w sprawozdaniu Komisji Europejskiej z marca 2024 r. w sprawie długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE.

Grupa koordynacyjna ds. paktu na rzecz obszarów wiejskich (RPCG) to nieformalna grupa reprezentująca uczestników paktu, służąca do zarządzania współpracą w ramach paktu i jej dalszego rozwoju.

Pakt na rzecz obszarów wiejskich określa ramy współpracy podejmowanej z zainteresowanymi stronami przez organy sprawujące władzę na różnych szczeblach, mające pomóc sprostać wyzwaniom związanym z obszarami wiejskimi.

**Dołącz do społeczności i platformy internetowej paktu
na rzecz obszarów wiejskich**

https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/become-member_en

 ruralpact.rural-vision.europa.eu/index_en

 info@rural-pact.eu

Opinie wyrażone w niniejszej publikacji są jedynie opiniami grupy koordynacyjnej ds. paktu na rzecz obszarów wiejskich i w żadnym wypadku nie stanowią oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2025

© Unia Europejska, 2025. CC-BY 4.0

Zdjęcia na okładce: ©Flickr

Biuro ds. wsparcia paktu na rzecz obszarów wiejskich jest projektem realizowanym przez

PRINT ISBN 978-92-68-25739-5 doi:10.2762/5006762 KF-01-25-008-PL-C

PDF ISBN 978-92-68-25738-8 doi:10.2762/1325991 KF-01-25-008-PL-N

Finansowane przez
Unię Europejską